

ข้อเสนอแนวความคิด/วิธีการพัฒนางานหรือปรับปรุงงาน  
ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เรื่อง

การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ  
อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)  
จังหวัดสมุทรสงคราม ในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะโดยชุมชน

โดย

นางสาวประไพพรรณ นำพันธุ์วิวัฒน์  
ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ  
ตำแหน่งเลขที่ 818  
กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม

เพื่อเสนอขอประเมินผลงาน

เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ  
ตำแหน่งเลขที่ 818  
กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสงคราม  
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม  
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

# สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
เรื่อง	1
หลักการและเหตุผล	1
บทวิเคราะห์/แนวคิด/ข้อเสนอแนะ	1
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5
ตัวชี้วัดความสำเร็จ	5

## ข้อเสนอแนวความคิด/วิธีการพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ของ นางสาวประไพพรรณ นำพันธุ์วิวัฒน์

เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ 818

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสงคราม

### 1. เรื่อง

การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จังหวัดสมุทรสงคราม ในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะโดยชุมชน

### 2. หลักการและเหตุผล

ด้วยจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ขนาดเล็กเพียง 416 ตารางกิโลเมตร ไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกหลักวิชาการเป็นของตนเอง และเคยมีสถานที่กำจัดขยะรวมของจังหวัดก็ได้รับการต่อต้านคัดค้านการดำเนินงานจากประชาชนในพื้นที่ อีกทั้งสถานที่พักขยะปัจจุบันของเอกชนที่ดำเนินการอยู่ก็ได้รับการร้องเรียนต้องเปลี่ยนสถานที่พักขยะใหม่ ทำให้เกิดความไม่แน่นอนในเรื่องการจัดการขยะของจังหวัด ประกอบกับสถานการณ์ปัจจุบันของจังหวัด มีปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ที่ได้รับความนิยมมากขึ้น ก่อให้เกิดขยะประมาณวันละ 80 - 100 ตัน/วัน รวมทั้งท้องถิ่นและชุมชนยังขาดความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ดังนั้น จึงต้องหาวิธีการที่จะช่วยลดปัญหาขยะในภาพรวมของทั้งจังหวัด ลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะมูลฝอยของท้องถิ่น และสร้างจิตสำนึกร่วมกันของประชาชนและท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตนเอง โดยยึดหลักปรัชญาความพอเพียงพอประมาณและมีภูมิคุ้มกันในการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดให้อยู่ยั่งยืนต่อไป

### 3. บทวิเคราะห์/แนวคิด/ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาขยะมูลฝอยของจังหวัดสมุทรสงครามที่เพิ่มมากขึ้น และยังไม่มีการจัดการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จึงหาแนวทางที่จะลดปัญหาดังกล่าว โดยหาวิธีการที่เป็นการจัดการที่มีประสิทธิภาพ และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งปัจจุบันมีการใช้เทคนิคการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน (Community Based Solid Waste Management: CBM) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ การจัดการของขายได้ การทำปุ๋ยหมัก การจัดการถังขยะของตนเอง ถนนปลอดถังขยะ ความถี่ในการเก็บขยะ และการชำระค่าธรรมเนียมขยะ เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย และจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่น โดยมีเทศบาลนครพิบูลย์โลก เป็นกรณีศึกษาที่ดำเนินการประสบความสำเร็จ ซึ่งการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน เป็นวิธีการที่สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของทุกภาคส่วนทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาลหรือ

องค์การบริหารส่วนตำบล ชุมชน และภาคประชาชน โดยเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน ในการร่วมลด คัดแยกขยะมูลฝอย รวมทั้งนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ อีกทั้งสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน และเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเก็บค่าธรรมเนียมขยะ ดังนั้น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสงคราม จึงมีแนวคิดที่จะดำเนินงานเป็นรูปแบบการจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จังหวัดสมุทรสงคราม รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสงคราม จะดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน ทั้งภาคบรรยาย ภาคปฏิบัติ และการศึกษาดูงาน โดยหลักสูตรการอบรมเรื่องดังกล่าวเป็นหลักสูตรของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเชิญวิทยากรจากเทศบาลนครพิษณุโลก วิทยากรจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องมาบรรยาย ในเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน (Community Based Solid Waste Management : CBM) และไปศึกษาดูงานยังเทศบาลนครพิษณุโลก พร้อมทั้งให้ฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติได้จริง และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าวให้กับคนในชุมชนได้ ทำให้ปัญหาขยะมูลฝอยลดลง และประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ซึ่งจะดำเนินการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าว อำเภอละ 1 แห่ง รวมทั้งหมด 3 แห่ง โดยจะเป็นตัวแทนอำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภอบางคนที และอำเภออัมพวา โดยมีรายละเอียดดังนี้

**3.1 หลักสูตรการฝึกอบรม**

หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน (Community Based Solid Waste Management : CBM) แบ่งเป็น 3 หลักสูตรย่อย ดังนี้

**3.1.1 หลักสูตรเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน ระดับผู้บริหาร**

1) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้มีอำนาจตัดสินใจในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา เช่น นาย/รองนายกเทศมนตรี นาย/รองนายก อบต. ประธานสภาเทศบาล ประธานสภา อบต. สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภา อบต. เลขานุการ และที่ปรึกษา เป็นต้น

2) เนื้อหาในหลักสูตรการฝึกอบรม ประกอบด้วย การวิเคราะห์ปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยของท้องถิ่น กระบวนการ และองค์ประกอบของการจัดการมูลฝอยโดยชุมชน การกำหนดนโยบาย และเป้าหมาย การพัฒนาวิสัยทัศน์ ผู้มีบทบาทหลักในการจัดการมูลฝอยโดยชุมชน และความสัมพันธ์ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ มาตรการติดตามและประเมินผล และการทำงานแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการศึกษาดูงาน

**3.1.2 หลักสูตรเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน ระดับผู้ปฏิบัติ**

1) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับผิดชอบการดำเนินงานด้านการจัดการมูลฝอยของท้องถิ่นที่เป็นฝ่ายประจำทั้งระดับบริหารและระดับปฏิบัติ เช่น ปลัด/รองปลัด





#### 4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จังหวัดสมุทรสงคราม มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการขยะโดยชุมชนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

4.2 เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จังหวัดสมุทรสงคราม มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยนำความรู้ด้านการจัดการขยะโดยชุมชนที่ได้ไปปฏิบัติในพื้นที่ และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้ให้กับคนในชุมชนของคนได้

#### 5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

5.1 เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 3 อำเภอ ๆ ละ 1 แห่ง รวม 3 แห่ง ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการจัดการขยะโดยชุมชน ทั้ง 3 หลักสูตร ได้แก่ ระดับผู้บริหาร ระดับผู้ปฏิบัติ และระดับชุมชน

5.2 เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ได้รับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการขยะโดยชุมชนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

5.3 ค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการลดลง

5.4 ปัญหาขยะมูลฝอยในจังหวัดลดลง

5.5 สภาพแวดล้อมในจังหวัดดีขึ้น

ลงชื่อ..... ประไพพรรณ นานันธุ์วิวัฒน์ .....

(นางสาวประไพพรรณ นานันธุ์วิวัฒน์)

ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ

ผู้เสนอแนวคิด

วันที่ 18 มกราคม 2554

